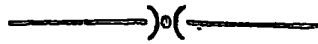

සිංහප්පුරු කොස් වැව්ව.

කොස් වූකලී වවන්තව ඉතා පහසු වූ, එමෙන්ම ගම්බද දුප්පත් ජනතාවගේ ආහාරය වශයෙන් විශාල ලෙස අලෙවි වන්නාවූ දෙයකි. ධාන්‍ය අරත්නියෙන් අබලන් වූ අවස්ථාවලදී බවුන් සැපෙන්නේ මේ කොස්වලිනි. මෙය, ගෙඩියේ හැම අවස්ථාවකදීම ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබේ. අපැව්වූ ගෙඩිය හෙවත් 'හැම පොළොස' හිත් වෙන්කව ලියා මැල්ලුම් වශයෙනුත්, පැසුණු ගෙඩිය ලියා පොල්කිරි මුසුකොළ 'කිරිකොස්' වශයෙන් හෝ කොස් ඇවත් මිශ්‍ර කොළ තම්බා සාමාන්‍ය ආහාරයක් වශයෙනුත් ගන්නා අතර, මේ ගෙඩිය ඉදිණු පසු පැණිවරකා වශයෙනුත් ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබේ.

සාමාන්‍ය කොස් පවුලට අයිතිවූ මේ 'සිංහප්පුරු' හෙරළිය, 'කලින් ගෙඩි හට ගන්නා- පුදින වර්ගයකි. එහෙත් 'ජෙහෝර්' හෙරළිය වනාහී මීට හාත්පසින්ම වෙනස් වූ අතර උද්භිද ගණයකට අයත් වූවකි. සාමාන්‍ය කොස්වලින් මේ ජෝහෝර් හෙරළිය වෙන්කර ගන්නට පුළුවන් ලකුණු කීපයක් ඇත. ජෝහෝර් කොස් පැලගේ ලපටි කඳ හිකිලි ආදියෙහි රළු දුඹුරු ලොම් දක්නට තිබේ. එසේම පැසුණු ගෙඩියෙන් 'වූරියන්' ගෙඩියේ සුවඳ වැනි උග්‍ර සුවඳක් ගමයි. ගෙඩිය බොහෝවිට පුහුය. කුඩාය. ශෂ වැඩිය උසට නොවැඩේ. වෙලද දුවසයක් වශයෙන් ලියේ ඇති වැදගැමිමක් නැත්තේය.

පහතරට වම්: කලාපයේ, සිංහප්පුරු කොස් පිදෙන්නට ගතවන්නේ 18 මාසයකි. ඒ යහපත් කාලගුණ ආදිය ඇතිව ය. ඊට වඩා උස් ප්‍රදේශවල නම් මෙය අවුරුදු 2 දක්වා දිඹිවන්ට පුලුවන. නොවැම්බර් හා පෙබරවාරි අතර අවාරයේදී මේ ගෙඩි වර්ග විශාල වශයෙන් පැසේ. මේ කොස් දෙවර්ගය සාමාන්‍ය කොස් හා සමඟ වසා කිරි මත්

වූවා අවුරුද්ද පුරාම කොස් ගෙඩි ලැබිය හැකි වන්නේය. මෙහි ගෙඩිය බොහෝ වශයෙන් ඉදෙන්නේ වරකාවම් ය. එහි ඇම වලින් බෝවන්නාවූ ගස්වලින් ඇතැම් විට 'ම.අ' ලැබෙන්නට පුළුවන. බොහෝවිට මෙ වර්ගයේ කෝවිම්වල මුල් ගසේ ගති ගුණ මිදුම්වන නොවන බැවිනි.

ඇම සිටුවීම.

කොස් ඇමය සුලු වැදෙන්නට තිබුණු විට, පැලවීමේ ගතවිය එම ඇමයෙන් ඉක්මනට තුරන් වන්නේය. එහෙයින් සිටුවන්නට තෝරාගත යුත්තේ ගෙඩියෙන් ගලවා ගත් හැටියේ ඇමය. ගෙඩියෙන් ගලවාගත් පසු සිටුවනතෙක් මේ ඇම කොහුවත් හෝ වැලි අතර තැන්පත් කර තැබිය හැකි තවුත් කොස් ඇමයේ මූලික පසු වශයෙන් වැඩෙන කොටස මියලී දෙදුරි ගියහොත් කොස් ඇමය පැලවීම් උගහමය.

පොල් ලෙල්ලක කොස්ඇමය වැසෙන පවණට පස් දමා පොල්ලෙල්ලේ කොස් ඇමය පැලවූවිට, එම පොල්ලෙල්ලත් සමඟ පොළොවේ සිටිවීම කොස් සිටුවීම සාපික කර ගත හැකි සතුටුදායක මායියකි. කුඩා උණ බිඹි පෝවිවිවල හෝ පැල වසා කරන කුඩා වලන් මේවා මුල් ඇද්දවිය හැකිය. එහෙත් එම බිඳුන්වල මාසයකට වඩා මේ පැල සතුටුදායක ලෙස නොවැඩේ. කොස්ඇම පාත්තිවල තවත් කරන්නන් නම්, මූලික පත්‍රවල ආහාර නොවස් කීමා වන්නට පලමු ඒවා උදුර ඉක්දවිය යුතුයි. එසේ නොකළ හොත් පැලය ඉතිල්ලීමේදී ඇතිවූ ආබාධයෙන් පැලය මියයන්නට පුළුවන් නිසාය.

පැල සිටුවීම.

මේ සදහා විසිතුරු ලෙස පිළියෙලි කළ වලවල් ඕනෑ තැන. වලක ප්‍රමාණය අඩි 1½ x 1½ ක් විය හැකිය. වල මත පස් මිශ්‍ර

ණසකින් හා (නිබේ නම්) කුණු පෝර හෝ විශලි ගොම පෝර විකකින් පිරවිය යුතුයි. මේ සිටුවීම කළ යුතු හොදම කාලය නම් වම් කාලයේ මුලාරම්භයේ ඇතිවන සුළු වැසි සහිත කාලයයි. සිටවූ විගසම් විශලි කාලයක් ලැබුම් හොත්, පැලය මනායේ සුබිභූ නතනයකට එනතුරු ජලය ඇද හෝ වත් කළ යුතුයි.

සාමාන්‍යයෙන් කොස් සිටුවිය යුත්තේ පැලයක සිට තවත් පැලයකට දුර අඩි 25 ක් වන ලෙසටය. සුළුකට ආවරණයක් වන හැටියට ගස් සිටුවීම අවශ්‍ය වුවහොත් පැලයක සිට පැලයකට දුර අඩි 18 ක් වන ලෙස සිටුවිය හැකියි. එසේවූ විට එක පේලියක පැල අනික් පේලියේ පැල මැදට එන සේ සිටුවිය යුතුයි.

කුඩා කාලයේදී කොස් ගෙඩිය කොස් කුරුම්භිණියාගේ අනතුරට භාජනවන්නට ඉඩ තිබේ. මේ කුරුම්භිණියා කලඑළි බසින්තේ එම මවු ඉපියා විසින් කොස් කටුවේ දමනු ලබන බිත්තරයකින් ජනිත වන දලඹුවෙකුගෙනි. කටුවේ මුලෝත් පත්තිය ලබන මේ සතුහා කටුව පසා කර ගෙන අනුක්‍රමයෙන් ගෙඩියේ මසට කා වදින්නේය. මේ සතුහා විසින් අනතුරු කරනු ලැබූ හැන ගෙඩි රෝග පතුරුවන

වෙනත් විෂබීජයන්ගේ සේදුවෙන් දුපිණි වන්නටත් කුණුවෙන්තටත් පටන් ගත් නේය. හවගන්නා අලුත් ගෙඩි කුඩාවලින් වැසීමෙන් හෝ ඒවාට 'ගැමෙක්සින්' කුඩු ඉසීමෙන් මේ අනතුර පිටු දැක්ක හැකි වන්නේය.

කොස්ගෙඩි කඩන විට නැට්ට ගසේ ඉතිරි වෙත්ට නොකඩනු. ගෙඩිය නැට්ටිත් එක්ක එක එල්ලේම කඩා ගැනීමෙන්, ලබන වාරයේ පල දරණ අතු රිකිලි ඇදී මට එම් සිදුරු ප්‍රයෝජනවත් වන්නේය.

බබ කරන ලද කොස්.

ඉහත මෝසමේ පල දුරු අංකුර බබ කිරීමෙන්, කෘෂිකම් නිලධාරීන් විසින් අනු මත කරන ශාස්ත්‍රානුකූල ක්‍රමයට කොස් පැල බබ කරන්නට පුළුවන. එහෙත් බබ කරන ලද පැල ඉන්දවීම අපහසුය. එසේම ඇට සිටුවා පැලකරන ලද ගස්වලට අවශ්‍ය වන කාලය හා සමාන කාලයක් පල දරත් වත් ඕනෑ කරයි. බබ කිරීමේ ඇති එකම ප්‍රයෝජනය නම්, ආ පැලය මවු පැලයේ ගතී ගුණම දැරීමයි. බබ කරන ලද ගස්වල අතු පතර ඇදීම ආදිය ඉතා පහතින් සිදු වන බැවින්, වෙලදුම සඳහා එහි ලියේ ඇති වැදගැම්මකුත් නැත්තේ ය.